

NAMMO LAPUA OY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELONTEKOON TEOLLISUUSPOLITIIKASTA (VNS 1/2025 vp)

Nammo Lapua Oy kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiaan. Nammo Lapua Oy pitää tärkeänä teollisuuspolitiikasta käytävää keskustelua ja toimenpiteiden tarkastelua muuttuvassa ajassa. Muutokset talouden, ja erityisesti turvallisuutemme toimintaympäristössä edellyttävät uutta ja ketterää toimintaa strategisen näkemyksen tueksi.

1 Yleistä

Euroopan Unioni on ottanut vahvempaa roolia puolustusteollisuuden kilpailukyyn ja tuotantokapasiteetin kehittämisessä. Tämä tulee jatkumaan ja syventymään. Investointeja halutaan suunnata Eurooppaan monenlaisilla kannustimilla. Suomen tulee ymmärtää tämä kehitys ja vaikuttaa selonteossakin mainituilla politiikkatoimilla siten, että (eurooppalainen) säätely- ja toimintaympäristöt tukevat suomalaisten yritysten mahdollisuuksia ja kasvua.

Nammo Lapua on erittäin tyytyväinen siihen, että puolustusteollisuus on huomioitu osana kokonaisuutta. Tämä kuvastaa hyvin turvallisuusympäristömme muutosta: puolustusteollisuuden merkitys ja mahdollisuudet tunnustetaan nyt yhteiskunnassa laajemmin ja sektorista on tullut valtavirtaa.

2 Toimintaympäristöstä - Puolustustarvikkeiden ja kaksoiskäyttöteknologioiden kasvava kysyntä, luku 3.5

Vaikka puolustusteollisuus on nyt osana valtavirtaa, tulee tunnistaa sektorin poikkeava toimintaympäristö. Ala on erittäin reguloitu, protektionistinen ja poliittinen. Loppuasiakkaana ovat valtiot, joiden hankinnoista yritykset ovat riippuvaisia. Loppuasiakkaat soveltavat (ja säätävät) lainsäädännön, toimivat viennin rajoittajina, viennin tukijoina sekä joissain tapauksissa myös yritysten (osa)omistajina. Puolustusteollisuuden kansainvälinen markkina toimii omanlaisella dynamiikallaan, eikä EU:n sisämarkkinoita lainsäädännöstä huolimatta ole. Täten Nammo Lapualle on tärkeää, että Suomi ajaa toimivia sisämarkkinoita sekä tasapuolisia toimintaolosuhteita myös puolustussektorilla.

Puolustusteollisuudessa EU:n markkinat ja toiminta EU:ssa ovat ratkaisevan tärkeitä, Nato sinänsä ei hankintoja tee vaan jäsenvaltiot.

Euroopan puolustusrahasto (EDF) on merkittävin puolustussektorin TK- toiminnan rahoittaja. Nimestään huolimatta rahasto on tutkimus- ja kehitysohjelma, jonka sääntöjen mukaan hankkeisiin on osallistuttava vähintään kolme toimijaa vähintään kolmesta eri jäsenmaasta. EDF on lisännyt sekä jäsenmaiden että teollisuuden yhteistyötä huomattavasti. Tämä näkemys tulisi selonteossa huomioida.

Komission esitys Euroopan puolustusteollisesta ohjelmasta (EDIP) pitää sisällään useita eri toimia, joilla EDF:n hankkeiden lisäksi pyritään tukemaan puolustusteollisuuden tuotantokapasiteetin nostoa sekä maiden yhteishankintoja. On aivan ensiarvoista, että suomalaiset yritykset onnistuvat Euroopan puolustusrahaston kilpailullisissa hauissa, jotta ne voivat olla mukana tuottamassa eurooppalaisia tulevaisuuden suorituskykyjä. Näitä kyvykkyksiä kehitetään nimenomaan EDF:n projekteilla ja niissä kehitettyjen järjestelmien tuotantoa ja hankintaa voidaan rahoittaa muilla EDIP:n esittämillä toimilla. Nammo Lapua onnistui saamaan ASAP-ohjelmasta 38,5 M€
Nammo Lapuan käsityksen mukaan kaksoiskäyttöteknologioilla on sijansa, mutta Suomen vahvuutena on ns. perinteisten alan toimijoiden sekä kaupallista teknologiaa hyödyntävien toimijoiden yhteistyö

Puolustusjärjestelmien kaupassa on viime vuosina korostunut ostajavaltioiden vaatimus valtioiden väliselle kaupalle, G2G (Government-to-Government), tätä vaatimusta ei tosin Nammo Lapuan tuotteisiin ole kohdistunut, joten emme osaa lausua sen tarpeellisuudesta.

3 Tavoitteet ja ehdotukset politiikkatoimiksi

Esitetyt tavoitteet ovat kokonaisuutena erittäin kannatettavia. Nammo Lapuan mukaan puolustusteollisuuden kasvu edellyttää tahtotilaa myös hallinnolta, tiivistä yhteistyötä yritysten ja erityisesti puolustushallinnon kesken sekä hallinnon riittävää resursointia.

TKI-toimintaan tulisi panostaa erityisesti puolustushallinnossa, joka nykyisellään on käytännössä luopunut siitä. Esim. Euroopan puolustusrahaston (EDF) hankkeet edellyttävät myös jäsenmaan osallistumista ja sitoutumista sekä mahdollisesti kansallista rahoitusta.

Julkisten ja yksityisten sijoittajien ja rahoituslaitosten tulkinta mm. eri ESG- säännöistä on johtanut siihen, että erityisesti puolustussektorin PK- yrityksillä on vaikeuksia rahoituksen saatavuuden suhteen. Tilanne on helpottanut huomattavasti Venäjän hyökkäyssodan jälkeen, mutta emme katso sen olevan vielä kestävällä pohjalla. Suomen tulee jatkaa aktiivista työtään sen eteen, että Pohjoismaiden investointipankki ja Euroopan investointipankki poistavat rajoitteensa aseiden ja ammusten tuotannon rahoittamisesta ja antavat näin esimerkin muille sijoittajille ja rahoittajille.

Suomen vientivalvontapolitiikan tulee olla ennakoitava ja linjassa muiden EU-maiden kanssa, jotta se tukisi puolustustarvikkeiden kansainvälistymistä.

4 Yhteenvetona

1. On tärkeää, että Suomi ajaa EU:n sisämarkkinoita ja tasapuolisia toimintaolosuhteita myös puolustussektorilla.
2. Euroopan puolustusrahasto ja Euroopan puolustusteollinen ohjelma (EDF ja EDIP) sekä niiden kilpailullisissa hauissa onnistuminen tulisi nostaa keskeiseksi tavoitteeksi.
3. Puolustussektorin kansainvälistyminen (ml. TKI-toiminta) edellyttää hallinnon tukea.
4. Suomen tulee jatkaa aktiivista työtään sen eteen, että Pohjoismaiden investointipankki ja Euroopan investointipankki poistavat rajoitteensa aseiden ja ammusten tuotannon rahoittamisesta.
5. Puolustusteollisuuden kansainvälistymisessä kannattaa huomioida erityisesti pohjoismaat
6. Suomen vientivalvontapolitiikan tulee olla ennakoitava ja linjassa muiden EU-maiden kanssa, jotta se tukisi puolustustarvikkeiden ja kaksikäyttötutteen kansainvälistymistä.

Toimitusjohtaja

Raimo Helasmäki